

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskevaksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 224/2022 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 88/2022 vp

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Pia Kivimies, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Niklas Vainio, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Laura Lassila, liikenne- ja viestintäministeriö
- oikeusasiamiehensihteeri Petri Lehtonen, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- lakiasiainjohtaja Matti Merisalo, Verohallinto
- tietosuojavaltuutettu Anu Talus, Tietosuojavaltuutetun toimisto
- ylitarkastaja Silja Kantonen, Tietosuojavaltuutetun toimisto
- veroasiantuntija Laura Kurki, Suomen Yrittäjät ry
- lakiasiainjohtaja Kati Malinen, Veronmaksajain Keskusliitto ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- korkein hallinto-oikeus
- Helsingin hallinto-oikeus
- Itä-Suomen hallinto-oikeus
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Keskuskauppakamari

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

- Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, veronkantolakia, tullilakia, ajoneuvoverolakia, ennakkoperintälakia, perintö- ja lahjaverolakia, kiinteistöverolakia, autoverolakia, tonnistorolakia ja arvonnäisäverolakia.

Ehdotetuilla muutoksilla poikettaisiin eräiltä osin hallintolakiin ehdotetusta automaattista päätöksentekoa julkisessa hallinnossa koskevasta yleissääntelystä verotus- ja tulliasioissa. Automaattinen ratkaiseminen olisi tällöinkin mahdollista vain silloin, kun hallintolaissa säädettäviksi ehdotetut yleiset edellytykset asian automaattiselle ratkaisemiselle täyttyvät.

Ehdotetut muutokset mahdollistaisivat Verohallinnon automaattisen päätöksenteon oikaisuvaatimusten käsittelyssä tietyissä tilanteissa ja eräissä muissa asioissa, joissa se ei olisi sallittua hallintolakiin ehdotetun sääntelyn mukaan. Tullin osalta mahdollistuisi oikaisuvaatimusten automaattinen ratkaiseminen tietyissä tilanteissa.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia myös oma-aloitteisten verojen myöhästymismaksumenettelyyn. Lisäksi Verohallinnon menettelyä rekisteröintiä ja verokausia koskevien päätösten antamisessa yhtenäistettäisiin.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutosta ajoneuvoveron veronkorotusta koskevaan sääntelyyn.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024 mutta kuitenkin aikaisintaan julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaan hallitukseen esitykseen sisältyvien hallintolakiin ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettuun lakiin ehdotettujen muutosten tultua voimaan.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksen tausta ja tavoitteet

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi marraskuussa 2019 Verohallinnon automaattista päätöksentekoa koskevan ratkaisun (EOAK/3379/2018). Apulaisoikeusasiamies piti Verohallinnon automatisoitua verotus- ja päätöksentekomenettelyä lainvastaisena, koska se ei perustu asianmukaiseen ja täsmälliseen lainsäätelyyn, jossa olisi otettu huomioon hyvän hallinnon ja oikeusturvan sekä virkavastuun asianmukainen toteutuminen. Apulaisoikeusasiamies totesi, että automatisoidun päätöksenteon sääntelytarpeet tulee selvittää viipymättä.

Eduskunnassa on samaan aikaan vireillä hallituksen esitys julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi HE 145/2022 vp, jossa on tarkoituksena luoda yleissääntely, jonka perusteella viranomainen voi ratkaista hallintoasian automaattisesti hyödyntäen

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

niin, että varmistutaan erityisesti hallinnon lainalaisuusperiaatteen, julkisuuden, hyvän hallinnon ja oikeusturvan sekä virkavastuun toteutumisesta. Tämän yleissääntelyä koskevan lainsäädännön tarkoituksena on myös luoda EU:n tietosuojasäännösten edellyttämä lakiperusta sille, että tehdään automatisoidusti luonnollista henkilöä koskeva päätös, ja turvata tässä yhteydessä päätöksen kohteena olevan luonnollisen henkilön henkilötietojen suoja. Hallintolakiin (434/2003) lisätaisiin uusi 8 b luku, jossa säädettäisiin automaattisen ratkaisemisen edellytyksistä, oikeussuojaedellytyksestä sekä automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta. Sen lisäksi muutettaisiin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja. Yleissääntelyä koskevan esityksen taustalla ovat perustuslakivaliokunnan ja ylimpien laillisuusvalvojien viime vuosina tekemät kannanotot.

Hallintovaliokunta on antanut mietintönsä HaVM 39/2022 vp, jossa se ehdottaa eräitä muutoksia hallituksen esityksessä HE 145/2022 vp ehdotettuun sääntelyyn.

Nyt käsiteltävänä olevan ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa tietyissä tilanteissa Verohallinnon automaattinen päätöksenteko oikaisuvaatimusten käsittelyssä ja eräissä muissa asioissa, joissa se ei olisi sallittua hallintolakiin ehdotetun sääntelyn mukaan. Tullin osalta tavoitteena on mahdollistaa oikaisuvaatimusten automaattinen ratkaiseminen tietyin edellytyksin. Lisäksi ehdotetaan eräitä muita muutoksia.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa automaattisen päätöksenteon mahdollistamista viranomaistoiminnassa on pidetty sinällään tarpeellisena ja kannatettavana sekä esitystä perusteltuna. Huomiota on kiinnitetty kuitenkin ehdotusten suhteeseen EU:n tietosuoja-asetukseen ja eduskunnan käsiteltävänä olevaan automaattista päätöksentekoa koskevaan yleissääntelyyn (HE 145/2022 vp) sekä siihen mahdollisesti eduskuntakäsittelyn aikana tehtäviin muutoksiin. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että kaikilta osin ehdotetut muutokset eivät olisi välttämättömiä ottaen huomioon hallituksen esityksessä esitetyt arviot vaikutuksista Verohallinnon henkilöstöresursseihin. Lisäksi on esitetty eräitä yksittäisiä huomioita, joita on käsitelty myöhemmin erikseen.

Yleishuomiot esityksestä

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Ehdotetut säännökset mahdollistaisivat Verohallinnossa nykyistä vastaavan oikaisuvaatimusten automaattisen ratkaisemisen sekä automaattisen päätöksenteon eräissä muissakin asioissa, joissa se ei olisi sallittua hallintolakiin ehdotetun sääntelyn mukaan. Tämän lisäksi oikaisuvaatimusten automaattinen ratkaiseminen voitaisiin Verohallinnossa laajentaa tiettyihin tilanteisiin, joissa sitä ei nykyisin käytetä. Automaattisen päätöksenteon salliminen jouduttaisi asioiden käsittelyä ja mahdollistaisi virkailijatyön suuntaamisen yksinkertaisemmista asioista monimutkaisempiin ja yksillöllistä harkintaa vaativiin tapauksiin. Tullin osalta ehdotettu sääntely mahdollistaisi automaattisen päätöksenteon laajentamisen nykyisestä koskemaan myös eräitä oikaisuvaatimustilanteita.

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

Esityksen tavoitteena on myös lisätä verovelvollisten oikeusturvaa oma-aloitteisten verojen myöhästymismaksun määräämismenettelyssä, ja esityksessä ehdotetaan tätä koskevia eräitä muutoksia. Lisäksi Verohallinnon menettelyä rekisteröintiä ja verokausia koskevien päätösten antamisessa yhtenäistettäisiin. Ajoneuvoverolain seuraamusjärjestelmää veronkorotuksen osalta puolestaan selkiytettäisiin.

Perustuslakivaliokunta esittää, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksityksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan sen 26 f §:stä tekemä valtiosääntöoikeudellinen huomautus otetaan asianmukaisesti huomioon. Perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudellista huomautusta ja sen esittämiä muita huomautuksia käsitellään jäljempänä erikseen.

EU:n tietosuoja-asetus

Perustuslakivaliokunta on todennut lausunnossaan, että nyt ehdotettavan sääntelyn arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota myös tietosuoja-asetuksessa automatisoiduilta yksittäispäätöksiltä edellytettyn. Lausunnon mukaan valtiovarainvaliokunnan on syytä varmistua sääntelyn yhteensopivuudesta EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa kiinnittäen erityisesti huomiota asetuksen 22 artiklan 3 kohdan sääntelyyn oikeudesta vaatia, että tiedot käsittelee rekisterinpitäjän puolesta luonnollinen henkilö. Myös tietosuojavaaltuutettu on esittänyt huomioita esityksen suhteesta EU:n tietosuoja-asetukseen.

Tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 1 kohdan mukaan rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta sellaisen päätöksen kohteeksi, joka perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja jolla on häntä koskevia oikeusvaikutuksia tai joka vaikuttaa häneen vastaavalla tavalla merkittävästi. Artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan 1 kohtaa ei sovelleta, jos päätös on hyväksytty rekisterinpitäjään sovellettavassa unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa vahvistetaan myös asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi. Nyt ehdotetun kansallisen sääntelyn valmistelu perustuu tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan sisältämään kansalliseen liikkumavaraan.

Tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 3 kohdan mukaan 2 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa rekisterinpitäjän on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi. Tämä koskee vähintään oikeutta vaatia, että tiedot käsittelee rekisterinpitäjän puolesta luonnollinen henkilö, sekä oikeutta esittää kantansa ja riitauttaa päätös. Koska esitys perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohtaan, 22 artiklan 3 kohdassa säädetty ei tule sovellettavaksi.

Tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan edellyttämät asianmukaiset suojatoimet

Yleisen tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohta jättää lainsäätäjälle kansallista liikkumavaraa, jonka puitteissa on mahdollista säätää automatisoituihin yksittäispäätöksiin liittyvistä käsittelykiellon poikkeamisista. Tällöin tulee kuitenkin huolehtia siitä, että siinä vahvistetaan myös asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi. Tietosuoja-asetuksessa ei tarkemmin yksilöidä 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan osalta, millaisia suojatoimien on oltava silloin, kun päätöksenteosta säädetään laissa. Yleisen

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

tietosuoja-asetuksen edellytys oikeudesta vaatia ihmisen osallistumista tietojen käsittelyyn ja rekisteröidyn oikeudesta esittää kantansa todetaan asetuksen johdanto-osan 71 perustelukappaleessa, mutta ei itse artiklatekstissä. Lähtökohtaisesti Euroopan unionin asetusten johdantokappaleet eivät ole sellaisenaan suoraan velvoittavia, vaikka Euroopan unionin tuomioistuin on joissakin ratkaisuissa antanutkin niille painoarvoa.

Valtiovarainministeriö on valiokunnalle antamassaan vastineessa arvioinut 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan edellyttämiä asianmukaisia suojatoimia. Saadun selvityksen mukaan asianmukaisia suojatoimia arvioitaessa on otettava huomioon myös kulloinkin kysymyksessä olevan automaattisesti ratkaistavan asian tietosuojaoikeudellinen riskitaso. Korkeariskisessä päätöksenteossa voitaisiin edellyttää pidemmälle meneviä suojatoimia kuin matalariskisessä päätöksenteossa. Automaattinen päätöksenteko olisi henkilötietojen suojan kannalta korkeariskistä, jos päätöksenteossa käytetään profilointia tai muutoin arvioidaan rekisteröidyn henkilökohtaisia ominaisuuksia pelkästään automaatiota käyttäen. Saadun selvityksen mukaan tätä käsitystä tukee tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 71 perustelukappaleen ja Euroopan unionin tietosuojaryhmän automatisoiduista yksittäispäätöksistä ja profiloinnista antamissa suuntaviivoissa (WP 29 Suuntaviivat automatisoiduista yksittäispäätöksistä, WP251rev.01) esitetyt esimerkit. Automaattinen päätöksenteko asioissa, joihin ei liity profilointia tai muuta rekisteröidyn henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointia, sisältäisi henkilötietojen suojan kannalta pienemmän riskin. Saadun selvityksen mukaan hallituksen esityksen sisältämät tilanteet, joissa asian automaattinen ratkaiseminen sallittaisiin ehdotettujen erityissäännösten nojalla, eivät sisällä profilointia tai muuta rekisteröidyn henkilökohtaisiin ominaisuuksiin perustuvaa arviointia. Kyse olisi siten henkilötietojen suojan kannalta matalariskisestä päätöksenteosta. Edellä mainituissa tietosuojaryhmän suuntaviivoissa on käsitelty myös asianmukaisia suojatoimia. Näiden perusteella voidaan saadun selvityksen mukaan katsoa, että suojatoimen ei tarvitse välttämättä kohdistua ajallisesti päätöksentekoa edeltävään aikaan, vaan oikeus vaatia ihmisen käsittelyä voidaan toteuttaa myös oikaisuvaatimuksen yhteydessä.

Edellä mainitussa tietosuojaryhmän suuntaviivojen liitteen 1 luettelossa, jossa on tuotu esiin ehdotuksia asianmukaisia suojatoimia koskeviksi hyviksi käytännöiksi, valtaosa ehdotuksista koskee rekisterinpitäjän tietojärjestelmän toimivuutta. Valtiovarainministeriö esittää vastineessa käsityksensä, että myös 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan kansallista liikkumavaraa käytettäessä ja asianmukaisia suojatoimia arvioitaessa tietojärjestelmiin kohdistuva sääntely on keskeisessä asemassa turvaamassa rekisteröidyn oikeuksia.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että automaattisen päätöksenteon yleissääntelystä poiketen oikaisuvaatimus voitaisiin ratkaista tiettyjen edellytysten täytyessä automaattisessa menettelyssä verotuksessa ja tulliverotuksessa. Yhtenä edellytyksenä oikaisuvaatimuksen automaattiselle ratkaisemiselle on, että se hyväksytään kokonaisuudessaan. Kun oikaisuvaatimus voitaisiin ratkaista automaattiossa vain, jos vaatimus kaikilta osin hyväksytään, automatisoinnin ei voida myöskään katsoa vaarantavan verovelvollisen tai tullivelallisen oikeusturvaa. Oikaisuvaatimuksen automaattinen ratkaiseminen ei ehdotetuissa tilanteissa perustu profilointiin tai muuhun rekisteröidyn henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointiin. Koska automaattinen ratkaiseminen on mahdollista ainoastaan tietyissä rajatuissa tilanteissa ja vain silloin, kun verovelvollisen tai tullivelallisen oikaisuvaatimus hyväksytään kokonaisuudessaan, rekisteröidylle ei syntyisi tarvetta riitauttaa päätöstä tai vaatia, että luonnollinen henkilö ratkaisee asian.

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

Esitykseen sisältyy muun ohessa säännösehdotukset, jotka sallisivat veroilmoituksen ja perukirjan antamisajan pidentämistä, perunkirjoituksen toimittamisajan pidentämistä ja veron täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevien päätösten tekemisen automaattiossa myös silloin, kun luonnollisen henkilön tekemä hakemus hylätään. Automaattinen ratkaisu olisi mahdollista selvissä tilanteissa, joissa ratkaiseminen ei edellytä tapauskohtaista harkintaa. Näistä olisi esimerkiksi kysymys silloin, kun hakemus määräajan pidentämiseksi on tehty vasta säädetyn määräajan jälkeen tai kun veron täytäntöönpanon keskeytystä on haettu silloin, kun vero on jo maksettu. Näissä tilanteissa verovelvollisella ei olisi oikeutta hakea muutosta päätökseen. Kyse olisi oikeudellisesti selvistä tilanteista. Saadun selvityksen mukaan kysymys olisi henkilötietojen suojan kannalta vähäisen riskin tilanteesta. Kyse ei ole profiloinnista tai muusta rekisteröidyn henkilökohtaisiin ominaisuuksiin perustuvasta arvioinnista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan automaattisen päätöksenteon sallimisesta myös tilanteessa, jossa verovelvollinen on pyytänyt maksujärjestelyä, mutta hakemus hylätään. Tällöin luonnollinen henkilö voisi kuitenkin pyytäänsä verojensa maksujärjestelyä Verohallinnon sähköisessä palvelussa samalla vaatia, että Verohallinto ei ratkaise asiaa automaattisesti. Esityksessä on arvioitu, että mahdollisuus vaatia ihmisen käsittelyä olisi asianmukainen suojatoimi kyseisessä tilanteessa.

Myöhästymismaksu ja asianosaisen kuuleminen

Perustuslakivaliokunta katsoo antamassaan lausunnossaan, että myöhästymismaksun määräämistä oma-aloitteisessa verotuksessa koskeva ehdotus, jonka mukaan kuulemisvelvollisuuden pääsääntöisyydestä voidaan poiketa, kun kysymys on enintään 200 euron myöhästymismaksusta, voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta toteaa kuitenkin, että valtiovarainvaliokunnan on syytä tarkastella sääntelyn yhteensopivuutta tietosuojasetuksen kanssa.

Saadun selvityksen mukaan, koska myöhästymismaksun määräämisperusteet ja suuruus on laissa täsmällisesti ja kaavamaisesti määritelty, verovelvollisen kuuleminen myöhästymismaksun perusteesta ja suuruudesta on lähtökohtaisesti tarpeetonta. Oikaisuvaatimus on mahdollista tehdä myös silloin, kun myöhästymismaksu on määrätty ilman kuulemista automaattisessa menettelyssä. Oikaisuvaatimismahdollisuus osana muutoksenhakujärjestelmää toteuttaa rekisteröidyn oikeuden vaatia ihmisen osallistumista asian käsittelyyn ja vaatia muutosta päätökseen sekä myös oikeutta esittää kantansa. Oikaisuvaatimus ja muut myöhästymismaksun automaattista määräämistä koskevat suojatoimet, kuten päätöksen perusteleminen ja automaattisesta käsittelystä ilmoittaminen, varmistavat asianmukaiset suojatoimet tietosuojasetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan edellyttämällä tavalla. Oikaisuvaatimus täyttää tietosuojatyöryhmän suuntaviivoissa mainitut edellytykset päätöksen uudelleenarvioinnista. Enintään 200 euron myöhästymismaksun määräämisessä ei ole kysymys profiloinnista tai muusta rekisteröidyn henkilökohtaisiin ominaisuuksiin perustuvasta arvioinnista.

Tietojärjestelmien häiriötilanteet

Perustuslakivaliokunnan mielestä valtiovarainvaliokunnan on esityksen soveltamisala huomioden syytä arvioida hallituksen esitystä laajemmin myös mahdollisista häiriötilanteista rekisteröi-

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

dyille aiheutuvia riskejä ja niistä mahdollisesti johtuvia sääntelytarpeita automatisoidun päätöksenteon edellyttämien suojatoimien näkökulmasta.

Viranomaisen automaattisessa tietojen käsittelyssä voi esiintyä häiriöitä. Automatisoidun päätöksenteon kannalta häiriötilanteet voivat liittyä esimerkiksi siihen, että päätöksessä käsiteltävien henkilötietojen ja muiden tietojen yhdistelyssä tapahtuu virhe, minkä seurauksena rekisteröidylle annettava päätös perustuisi väärin tietoihin. Viranomaisen tarjoaman sähköisen asiointipalvelun häiriö voi puolestaan johtaa siihen, että rekisteröity ei voi toimittaa tietoja Verohallinnolle säädettyssä määräajassa.

Eduskunnan käsiteltävänä olevassa julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevassa hallituksen esityksessä HE 145/2022 vp ehdotetaan kattavaa sääntelyä viranomaisen velvollisuudesta varautua ennakkollisesti tietojärjestelmän häiriötilanteisiin ja viranomaisten toimenpiteistä häiriön sattuessa.

Ehdotettu sääntely koskee myös automaattisesti tehdyn yksittäispäätöksen sisällöllistä virheettömyyttä. Jos yksittäisessä Verohallinnon päätöksessä on tietojärjestelmähäiriöstä johtuva virhe, sen korjaaminen on laajalti mahdollista verotusmenettelylakien verotuksen oikaisua koskevien säännösten mukaan. Muissa kuin varsinaisissa verotuspäätöksissä olevien tietojärjestelmävirheiden korjaamiseen soveltuu tyypillisesti hallintolain 51 §, jonka mukaan viranomaisen on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Säännös soveltuu myös sellaisen päätöksen korjaamiseen, johon ei voi hakea muutosta. Jos esimerkiksi automaattisessa toimintaprosessissa olisi tietojärjestelmävirheen vuoksi virheellisesti päätelty, että rekisteröidyn pyyntö veroilmoituksen määräajan pidentämiseksi on saapunut Verohallintoon vasta määräajan jälkeen ja pyyntö on tämän vuoksi jätetty tutkimatta, Verohallinnolla olisi velvollisuus korjata päätöksessä oleva virhe.

Verotuksen seuraamusmaksuja koskevien säännösten mukaan myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos veroilmoituksen myöhästyminen on johtunut yleisessä tietoverkossa tai Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa olevasta toimintahäiriöstä (laki verotusmenettelystä 33 § 5 momentti ja laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä 35 § 5 momentti). Säännökset soveltuvat tilanteeseen, jossa viranomaisen sähköinen asiointipalvelu ei ole verovelvollisen käytettävissä silloin, kun ilmoitus tulisi viimeistään antaa.

Sähköinen asiointi ei ole ainoa toimintatapa, vaan rekisteröidyllä on häiriötilanteissa mahdollisuus pyytää määräajan pidentämistä myös paperisella hakemuksella ja usein myös suullisesti. Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun häiriötilanteissa on merkitystä myös sillä, että Verohallinto voi päätöksellään myöhentää tuloveroilmoituksen ja kiinteistötietojen ilmoituksen yleisiä määräaikoja, jos Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa on häiriö ilmoituksen määräajan päättyessä (laki verotusmenettelystä 8 § 1 momentti ja kiinteistöverolaki 16 § 2 momentti).

Edellä kuvatut yleistä tietoturvallisuutta koskevat tietosuoja-asetuksen ja tiedonhallintalain säännökset sekä varautumista, häiriönhallintaa, päätösten korjaamista, seuraamusten määräämättä jättämistä ja määräaikojen pidentämistä koskeva sääntely sekä käytettävissä olevat vaihtoehtoiset toimintatavat turvaavat riittävästi rekisteröityjen ja muiden verovelvollisten oikeudet automaattisen päätöksenteon häiriötilanteissa, eikä erityisten suojatoimien sääntelylle olisi siten tarvetta.

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

Valtiovarainvaliokunnan näkemyksen mukaan ehdotetussa sääntelyssä on asianmukaisesti otettu huomioon EU-oikeudesta johtuvat vaatimukset. Toimivalta arvioida EU-oikeuden mukaisuutta on kuitenkin Euroopan unionin tuomioistuimella.

Käsittelystä ilmoittaminen rekisteröidylle

Perustuslakivaliokunta painottaa lausunnossaan erityisesti tarvetta huolehtia asianmukaisesti yleisessä tietosuoja-asetuksessa edellytetystä rekisteröidyn etukäteisestä informoinnista. Tältä osin perustuslakivaliokunta viittaa julkisen hallinnon automaattista päätöksenteon yleissääntelyä koskevaan hallituksen esitykseen HE 145/2022 vp antamassaan lausunnossa esittämäänsä (PeVL 81/2022 vp, kohta 22), jossa korostetaan sitä, että rekisteröidyn jälkikäteinen informointi automatisoidusta päätöksenteosta ei ole riittävää. Perustuslakivaliokunta toteaa rekisteröidyn etukäteisestä informoinnista säädettyä tietosuoja-asetuksen suoraan sovellettavassa sääntelyssä. Etukäteisestä informoinnista ei siten ole syytä säätää kansallisesti.

Hallintovaliokunta toteaa puolestaan hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaan hallituksen esitykseen HE 145/2022 vp antamassaan mietinnössä HaVM 39/2022 vp, että erilaiset tekniset tai oikeudelliset seikat voivat vaikuttaa siihen, tuleeko tietty asia lopulta ratkaistuksi automaattisesti, joten tietoa yksittäisen asian ratkaisutavasta ei välttämättä pystytä luotettavasti antamaan etukäteen asiointien alkuvaiheessa. Hallintovaliokunta pitää silti tarpeellisena, että asiakasta informoidaan siitä, että hän on aloittamassa asiointia, jossa asia voidaan ratkaista automaattisesti, ja siitä, miten asia on mahdollista saattaa ihmisen käsiteltäväksi. Hallintovaliokunnan käsityksen mukaan tällainen informointi on myös toteutettavissa teknisesti yksinkertaisella tavalla.

Valtiovarainvaliokunta toteaa, että lain täytäntöönpanovaiheessa tulee huolehtia siitä, että tietosuoja-asetuksessa säädetty vaatimukset tietojen antamisesta rekisteröidylle täyttyvät ja että tiedot annetaan rekisteröidylle oikea-aikaisesti. Saadun selvityksen mukaan tietosuoja-asetuksen rekisteröidyn informointia, muun ohella automaattisesta päätöksenteosta informointia, koskeva suoraan sovellettava sääntely on tullut voimaan keväällä 2016, ja sitä on sovellettu myös Verohallinnossa ja Tullissa jo keväästä 2018.

Oikaisuvaatimuksen ratkaiseminen automaattisesti

Ehdotetun hallintolain 53 e §:n 4 momentissa säädettäisiin, että oikaisuvaatimusta tai siihen rinnastuvaa vaatimusta ei voitaisi ratkaista automaattisesti. Tästä ehdotetaan nyt poikettavaksi vero- ja tulliasioissa.

Esityksen mukaan oikaisuvaatimus voitaisiin ratkaista automaattisesti, jos verovelvollinen esittää oikaisuvaatimuksessaan uuden vaatimuksen tai uutta selvitystä ja oikaisuvaatimus hyväksytään. Oikaisuvaatimuksen automaattinen ratkaiseminen olisi tällöinkin mahdollista vain, jos hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty edellytykset asian automaattiselle ratkaisemiselle täyttyvät. Verohallinto voisi siten ratkaista oikaisuvaatimuksen automaattisesti vain, jos siihen ei sisälly seikkoja, jotka Verohallinnon etukäteisen harkinnan mukaan edellyttäisivät tapauskohtaista harkintaa, tai jos virkamies tai muu asian käsittelijä on arvioinut tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat. Ratkaisemisen on myös perustuttava sovellettavan lain perusteella laadittuihin käsittelysääntöihin.

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan arvioinut käsityksensä, että tämä harkintavallan käyttöön liittyvä rajausta käytännössä useimmiten estää oikaisuvaatimusmenettelyn automaattisen käsittelyn, sillä verovelvollisen oikeusturvan edellyttämä oikaisuvaatimuksen asianmukainen käsittely edellyttää useimmiten tapauskohtaista harkintaa. Perustuslakivaliokunta on arvioidessaan hallintolakiin ehdotettavia yleissäännöksiä automatisoidusta päätöksenteosta kiinnittänyt huomiota (PeVL 81/2022 vp, kappale 20) myös siihen, että esimerkiksi hallintolain 6 §:ssäkin mainittu oikeasuhtaisuusvaatimus voi sovellettavan aineellisen lain sanamuodon kannalta hyvin selkeissäkin soveltamistilanteissa edellyttää nimenomaan tilannekohtaista harkintaa. Perustuslakivaliokunta painottaa hallintolakiin ehdotetun automaattista päätöksentekoa koskevan sääntelyn asianmukaista soveltamista myös tältä kannalta.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota hallituksen esityksen perusteluissa todettuun, jonka mukaan tätä poikkeusperustetta on tarkoitus soveltaa etukäteen tehtävän riskiarvioinnin perusteella. Perusteluiden mukaan riskiarvioinnin salassa pidettäviä "kriteereitä voisivat olla tavallisesta poikkeavat tiedot, kuten epätavallisen suuret tai pienet lukuarvot tai epäloogisuudet verovelvollisten esittämien ja viranomaisella olevien tietojen välillä". Perustuslakivaliokunnan mielestä esityksen perusteella jää epäselväksi, onko tällaisen keskimääräisestä poikkeaviin tietoihin kohdistuvan ohjelmallisesti todettavan riskiarvioinnin tarkoitettu olevan ehdotetussa hallintolain 53 e §:n 2 momentissa viitattua harkintaa. Perustuslakivaliokunnan mukaan vaikuttaa kuitenkin ilmeiseltä, että tällaisen riskiarviointiin perustuvan sääntelyn soveltaminen edellyttää luopumista harkinnasta tai ainakin sen laajaa rajoittamista. Perustuslakivaliokunnan mielestä perusteluissa kuvattu toimintatapa ei mahdu ehdotetussa hallintolain 53 e §:n 2 momentissa ja nyt arvioitavassa poikkeussäännöksessä säädettyihin puitteisiin. Sääntely ei perusteluiden mukaisesti sovellettuna vastaa verovelvollisen oikeusturvalta perustuslaissa edellytettyä.

Perustuslakivaliokunnan mukaan on myös ongelmallista, että oikaisuvaatimus pitäisi hallituksen esityksen perusteluissa ilmaistun mukaisesti laatia niin, että verovelvollinen karsisi etukäteen selvityksiään ja yksinkertaistaisi vaatimuksiaan automaattisen käsittelyn rakenteisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Perustuslakivaliokunnan mielestä hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 26 f §:n 1 momentin 1 kohdan sääntely ei siten vastaa sille esitettyjä perusteluja. Hyvän hallinnon takeet turvataan perustuslain 21 §:n 2 momentin mukaan lailla, ja verovelvollisen oikeusturvasta on perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan säädettävä lailla.

Perustuslakivaliokunnan mielestä riskiarvion perustuva automaattinen päätöksenteko voi sinänsä olla mahdollista vero- ja tullilainsäädännön soveltamiseen kohdistuvan oikaisuvaatimuksen käsittelyssä esimerkiksi eräänlaisena ilmeisten virheiden karsintamenettelynä. Valiokunnan käsityksen mukaan tällaisenkin tarkoituksen toteuttaminen edellyttää ainakin riskiarvion yleisten edellytysten ja niiden soveltamisen perusteiden määrittelyä laissa riittävän täsmällisesti.

Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan 1. lakiehdotuksen 26 f §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa asiassa annetaan uusi päätös, johon voi vaatia oikaisua, ja sääntelyyn ei siten näiltä osin liittyisi sanottuja ongelmia.

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

Valiokunnan ehdotukset

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa, että verotusmenettelystä annettuun lakiin ehdotettua 26 f §:ää täydennettäisiin ja täsmennettäisiin perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla oikaisuvaatimusten automaattisen ratkaisemisen mahdollistamiseksi tilanteissa, joissa verovelvollinen esittää oikaisuvaatimuksessaan uuden vaatimuksen tai uutta selvitystä ja oikaisuvaatimus hyväksytään. Saadun selvityksen mukaan tyypillisesti näissä olisi kyse tilanteista, joissa verovelvollisen veroilmoituksen tiedoissa ja sen mukaisesti tehdyssä verotuspäätöksessä on ollut puute tai virhe, jonka korjaamista verovelvollinen itse vaatii oikaisuvaatimuksella. Tällaisten tilanteiden tunnistamiseksi ja valikoimiseksi voisi olla tarpeen käyttää riskiarvioon perustuvia kriteereitä. Kriteereiden täytyessä vaatimus siirrettäisiin virkailijan ratkaistavaksi. Tällaisia kriteerejä voisivat olla tavallisesta poikkeavat tiedot, kuten epätavallisen suuret tai pienet lukuarvot, taikka epäloogisuudet verovelvollisen esittämien ja viranomaiselta olevien tietojen välillä.

Uuden vaatimuksen tai uutta selvitystä sisältävä oikaisuvaatimus voitaisiin verotusmenettelystä annettuun lakiin ehdotetun 26 f §:n 3 momentin mukaan hyväksyä automaattiossa ensinnäkin siinä tapauksessa, että hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyisivät. Kyse olisi tapauksista, johon ei sisälly seikkoja, jotka edellyttäisivät tapauskohtaista harkintaa, tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat virkamies tai muu asian käsittelijä on arvioinut. Ratkaisemisen olisi perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin tiedonhallintalaissa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin.

Hallituksen esityksen mukaista 26 f §:n 3 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi uudella 4 momentilla, jonka mukaan uuden vaatimuksen tai uutta selvitystä sisältävä oikaisuvaatimus voitaisiin hyväksyä automaattiossa myös siinä tapauksessa, että oikaisuvaatimus on Verohallinnon riskiarvion perusteella ilmeisen aiheellinen. Kyseisen säännöksen lisääminen olisi välttämätöntä sen vuoksi, että perustuslakivaliokunta katsoo tällaisen riskiarvioon perustuvan sääntelyn soveltamisen edellyttävän luopumista harkinnasta tai ainakin sen laajaa rajoittamista. Tämä tarkoittaa, ettei perusteluissa kuvattu toimintatapa mahdu ehdotetun hallintolain 53 e §:n 2 momentin puitteisiin. Ehdotetulla 4 momentilla poikettaisiin hallintolaissa säädettäväksi ehdotetuista automaattista ratkaisemista koskevista yleisistä edellytyksistä.

Lisäksi ehdotetaan, että 4 momenttiin lisättäisiin perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella riskiarvion kriteereitä koskeva säännös. Riskiarvion kriteereitä voisivat olla tavanomaisista poikkeavat tiedot, kuten epätavallisen pienet tai suuret lukuarvot, epäloogisuudet verovelvollisen esittämien ja Verohallinnolla olevien tietojen välillä ja muut vastaavat kriteerit. Momentissa todettaisiin myös, että automaattisen ratkaisemisen olisi myös näissä tapauksissa perustuttava sovellettavan lain perusteella laadittuihin tiedonhallintalain 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin. Tarkoitus on, että mahdollisuus ratkaista oikaisuvaatimus automaattisesti rajoittuu 1 momentin 1—3 kohdassa lueteltuihin tilanteisiin myös silloin, kun oikaisuvaatimus ratkaistaan 4 momentin mukaisen riskiarvion perusteella. Sen varmistamiseksi, että säännökseen ei sisälly tältä osin tulkinnanvaraisuutta, ehdotetaan säännöksen täsmentämistä.

Ehdotetut täydennykset eivät laajentaisi oikaisuvaatimusten automaattista ratkaisemista siitä, mitä hallituksen esityksessä on ehdotettu, vaan kyse olisi ainoastaan säännösten täydentämisestä

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

perustuslakivaliokunnan huomautusten perusteella. Saadun selvityksen mukaan ehdotetut säännökset mahdollistaisivat oikaisuvaatimusten automaattisen ratkaisemisen kokonaisuudessaan vain hyvin rajatuissa tilanteissa.

Automaattisen ratkaisemisen edellytys rakenteisessa muodossa tehdystä oikaisuvaatimuksesta ei velvoittaisi verovelvollista karsimaan selvityksiään ja yksinkertaistamaan vaatimuksiaan, vaan verovelvolliselle, olisi aina mahdollisuus esittää vapaamuotoisia selvityksiä ja perusteluja vaatimuksensa tueksi ja näin saattaa asia virkailijan käsiteltäväksi. Edellytys rakenteisessa muodossa tehdystä oikaisuvaatimuksesta näin ollen pikemminkin rajaa viranomaisen mahdollisuutta oikaisuvaatimuksen automaattiseen ratkaisemiseen. Viranomaisen tulee rajoittaa oikaisuvaatimusten automaattinen ratkaiseminen asioihin, joissa verovelvollinen voi tyypillisesti esittää vaatimuksensa ilmoittamalla sähköisessä palvelussa ja lomakkeilla pyydetyt tiedot. Lisäksi verovelvollisella tulee aina olla mahdollisuus esittää vaatimuksensa tueksi tarpeelliseksi katsomaansa vapaamuotoista selvitystä. Oikaisuvaatimusta ei voitaisi ratkaista automaattisesti, jos verovelvollinen esittää myös vapaamuotoista selvitystä.

Hallintovaliokunta ehdottaa mietinnössään (HaVM 39/2022 vp) täsmennettäväksi hallintolain 53 e §:n sanamuotoa tarkoituksena selventää sitä, että automaattisen ratkaisemisen edellytyksenä on nimenomaan se, että käsiteltävä asia ei edellytä tapauskohtaista harkintaa. Vastaava täsmennys ehdotetaan tehtäväksi ehdotettuun 4 momenttiin.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa selkiytettäisiin yleislain ja erityislain säännösten suhdetta. Hallituksen esityksessä ehdotettu 4 momentti siirtyisi 6 momentiksi.

Tullilain 88 §:ään ehdotettujen muutosten osalta perustuslakivaliokunta ei esittänyt vastaavia säätämisyjärjestystä koskevia huomautuksia. Kyse olisi tulliverotuksessa käytännössä uudesta ilmoitustiedosta, joka annetaan aiemmin virheellisesti ilmoitetun tilalle. Tullille annetun tullilain ilmoituksen tiedoissa ja sen mukaisesti tehdyissä tulliverotuspäätöksissä on ollut puute tai virhe, jonka korjaamista ilmoittaja itse vaatii oikaisuvaatimuksella. Myös tullilaissa tarkoitetuissa tapauksissa voisi esiintyä verotusmenettelyä vastaavasti tarve käyttää riskiarvioon perustuvia kriteereitä oikaisuvaatimusten automaattiseen ratkaisemiseen valikoitumiseen. Kriteereiden täyttyessä vaatimus siirrettäisiin virkailijan ratkaistavaksi. Samasta syytä kuin edellä on ehdotettu täsmennettäväksi verotusmenettelylain 26 f §:ää, myös tullilain 88 §:ään ehdotetaan vastaavia täsmennyksiä. Hallituksen esityksessä ehdotetun uuden 5 momentin lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 6 ja 7 momentti.

Eräät kuulemisessa esille nousseet seikat

Seuraamusmaksut ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 7 §

Kuulemisessa esitettiin, että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 7 §:n sanamuotoa selkiytettäisiin siten, että siihen lisättäisiin viittaus lain 7 luvun seuraamusmaksuihin. Kyseisen lainkohdan mukaan Verohallinnon on ennen verovelvollisen vahingoksi tapahtuvaa veron määräämistä varattava verovelvolliselle tilaisuus selvityksen antamiseen, jos veroa määrättäessä olennaisesti poiketaan verovelvollisen antamista tiedoista. Lainkohdassa ei viitata erikseen veronkorotuksiin tai muihin lain 7 luvussa säädettyihin seuraamusmaksuihin eli myöhästy-

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

mismaksuihin tai laiminlyöntimaksuun. Kuuleminen perustuu tältä osin hallintolain kuulemista koskeviin yleissäännöksiin, lukuun ottamatta myöhästymismaksua, jonka osalta kuulemisesta säädetään lain 35 §:ssä hallintolaista poikkeavasti. Sääntelytapa on vastaava verotusmenettelystä annetussa laissa ja useissa verolaeissa. Vaikka ehdotettu muutos saattaisi lisätä selvyyttä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain sisällä, se lisäisi kuitenkin epäselvyyttä verotuslainsäädännön kokonaisuudessa, koska sääntelytapa ei enää olisi yhtenäinen. Tähän nähden valtiovarainvaliokunta ei pidä ehdotettua muutosta perusteltuna.

Myöhästymismaksu ja laiminlyönnin vähäisyys

Kuulemisessa on tuotu myös esille se, että laiminlyönnin vähäisyys tulisi sisällyttää oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa säädetyn myöhästymismaksun määräämättä jättämisen perusteisiin. Tältä osin viitataan muun muassa menettelyuudistuksen viimeisimpään vaiheeseen yhdenmukaistettaessa valmisteverotuksen ja autoverotuksen menettelysäännöksiä muiden Verohallinnon kantamien verojen kanssa. Tuolloin perustuslakivaliokunta (PeVL 21/2020 vp) toi esille sen, että ”... valiokunta on pitänyt välttämättömänä, että sääntelyä täydennetään nimenomaisella säännöksellä sanktion määräämättä jättämisestä kokonaan tai osittain esimerkiksi laiminlyönnin vähäisyyden tai sille osoitetun pätevän syyn perusteella tai muutenkin, jos sanktion määrääminen olisi erityisestä syystä kohtuutonta (PeVL 49/2017 vp)”. Valtiovarainvaliokunta ei kuitenkaan pitänyt mietinnössään (VaVM 16/2020 vp) tarkoituksenmukaisena muuttaa tuossa yhteydessä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 35 §:ää millään osin ottaen huomioon myöhästymismaksua koskevan sääntelyn laaja-alaisuus ja myöhästymismaksun laaja käyttöala sekä automaattiseen päätöksentekoon liittyvä säädösvalmistelu. Eduskunnan vastaukseen (EV 112/2020 vp) sisällytettiin myöhästymismaksumenettelyä koskeva lausuma, jossa edellytettiin, että hallitus arvioi oma-aloitteisten verojen myöhästymismaksua koskevan sääntelyn uudistamistarpeet automaattiseen päätöksentekoon liittyvän säädösvalmistelun yhteydessä huomioiden perustuslakivaliokunnan lausunnossa esittämät näkökohdat.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain seuraamusmaksusääntelyä on tarkasteltu valmisteltaessa nyt käsiteltävää automaattiosääntelyä koskevaa hallituksen esitystä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia myöhästymismaksun kuulemismenettelyyn ja määräämättä jättämisen perusteisiin. Määräämättä jättämisen perusteita ehdotetaan laajennettavaksi siten, että myöhästymismaksu jätettäisiin määräämättä, jos ilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy. Lisäksi myöhästymismaksun määräämättä jättämistä koskeva säännös muutettaisiin oikeusharkintaiseksi.

Hallituksen esityksessä on arvioitu, että ilmoittamisvelvollisuuden täyttäminen, eli oikean sisältöisen ilmoituksen antaminen oikea-aikaisesti, on veron tehokkaan kertymisen kannalta keskeinen verovelvolliselle asetettu velvoite. Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyssä sovellettavaa myöhästymismaksua uudistettaessa kiinnitettiin erityisesti huomiota ilmoitusten oikea-aikaisen antamisen tärkeyteen veronsaajien tilitysten kannalta. Tavoitteena on ollut varmistaa ilmoitusten antaminen eräpäivään mennessä, jotta veronsaajien tilitykset voidaan tehdä oikea-aikaisesti. Esityksessä on myös arvioitu että, myöhästymismaksun keskeisten tavoitteiden toteutumisen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista, että myöhästymisen vähäisyys olisi peruste myöhästymismaksun määräämättä jättämiselle. Verotusmenettelystä annetun lain alaisiin veroihin sovelletta-

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

va menettely eroaa puolestaan merkittävästi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä (mm. ilmoitus- ja maksukausi) eikä näissä eri menettelyissä säädettyjä myöhästymismaksuja voida rinnastaa keskenään.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyn myöhästymismaksu vastaisi tulotietojärjestelmästä annetun lain (52/2018) 22 ja 23 §:ssä säädettyä myöhästymismaksua, jota ei myöskään voida jättää määräämättä laiminlyönnin vähäisyyden perusteella. Tulotietojärjestelmässä sovellettavan myöhästymismaksun määräämättä jättämisperusteita käsiteltiin sen säätämisen yhteydessä myös perustuslakivaliokunnassa (PeVL 49/2017 vp).

Perustuslakivaliokunta ei ole tähän esitykseen antamassaan lausunnossa esittänyt asiaa koskevia huomautuksia.

Veronkorotus ja vilpittön mieli

Lisäksi kuulemisessa on esitetty, että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamista koskevaa lakiehdotusta täydennettäisiin lisäämällä lain 37 §:ään (tai 38 §:ään) säännös oikaisuilmoitusta koskevan veronkorotuksen määräämättä jättämisestä silloin, kun verovelvollinen on toiminut vilpittömässä mielessä eikä ole tavoitellut oikeudetonta veroetua.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain mukaan veronkorotus määrätään veron määräämisen yhteydessä esimerkiksi silloin, kun verovelvollinen on laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa jättämällä veroilmoituksen tai muun säädetyn tiedon tai selvityksen antamatta tai antamalla nämä puutteellisenä tai virheellisenä. Veronkorotus on yleensä 10 prosenttia verovelvollisen vahingoksi määrätystä verosta. Jos kyse on kuitenkin muun muassa tulkinnanvaraisesta tai epäselvästä asiasta, veronkorotus on 3 prosenttia verovelvollisen vahingoksi määrätystä verosta. Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelyn säätämisen yhteydessä hallinnollisen tehokkuuden parantamiseksi vähennettiin veronkorotuksen määräämiseen liittyvää harkintaa sekä selkeytettiin sen rakennetta. Veronkorotuksen määräämisen kannalta merkitsevää nyt esillä olevassa kysymyksessä onkin yksinomaan asian laatu eli sen tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys. Verovelvollisen tuottamuksen arvioinnille ei ole uudistuksen tavoitteiden mukaisesti annettu merkitystä.

Seuraamusjärjestelmää on tarkasteltava kokonaisuutena, ottaen huomioon myöhästymismaksu sekä veronkorotuksen määrääminen vastaavassa tilanteessa ensimmäisen veroilmoituksen yhteydessä. Mahdolliset erot tilanteiden sanktioinnissa eivät saa johtaa siihen, että verovelvollisen ilmoittamiskäyttäytyminen vääristyy sen johdosta. Tähän nähden valiokunta ei pidä ehdotettua muutosta perusteltuna.

Veronkantolain perimättä jättämistä koskeva säännös

Kuulemisissa on myös kritisoitu veronkantolain perimättä jättämistä koskevan säännöksen poistamista. Tältä osin on tuotu esille, että perimättä jättämistä koskevalle säännökselle voi yksittäistapauksissa olla edelleen kohtuussyistä tarvetta, jos ilmoituksen myöhästymisen vähäisyys ei ole peruste myöhästymismaksun määräämättä jättämiselle. Esityksessä ehdotetut muutokset oma-aloitteisten verojen myöhästymismaksun määräämättä jättämisen perusteisiin (verovelvollisesta

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

riippumaton syy, pätevä syy tai muu erityinen syy) vastaavat niitä perusteita, joilla myöhästymismaksu on nykyisin voitu jättää perimättä tässä esityksessä kumottavaksi ehdotetun veronkantalain (11/2018) 68 §:n 1 momentin mukaan. Hallinnollisistakaan syistä ei olisi tarkoituksenmukaista, että myöhästymismaksun määräämättä jättämistä tarkasteltaisiin samoin perustein kahdessa eri menettelyssä (määräämättä jättäminen ja perimättä jättäminen).

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 224/2022 vp sisältyvät 2.—6. ja 8.—11. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 224/2022 vp sisältyvät 1. ja 7. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 51 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1079/2005, ja
lisätään lakiin uusi 26 f § seuraavasti:

26 f §

Asian automaattinen ratkaiseminen

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 e §:n 4 momentissa säädetään, myös oikaisuvaatimusta ~~keskeva-asia~~ voidaan ratkaista automaattisesti, jos:

- 1) verovelvollinen esittää oikaisuvaatimuksessaan uuden vaatimuksen tai uutta selvitystä ja oikaisuvaatimus hyväksytään;
- 2) päätös kumotaan verovelvollisen oikaisuvaatimuksen johdosta ja Verohallinto käsittelee asian uudelleen; taikka

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

3) verovelvollisen oikaisuvaatimuksen johdosta tehdään täydentävä verotuspäätös.

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 f §:n 1 momentissa säädetään, veroilmoituksen, muun ilmoituksen tai tietojen antamisajan pidentämistä koskeva asia voidaan ratkaista automaattisesti myös, jos luonnollisen henkilön vaatimusta ei hyväksytä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu asia voidaan ratkaista automaattisesti ~~vain~~, jos hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät.

Poiketen siitä, mitä 3 momentissa säädetään, 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa oikaisuvaatimus voidaan kuitenkin ratkaista automaattisesti myös, jos se on Verohallinnon riskiarvion perusteella ilmeisen aiheellinen. Riskiarviossa huomioon otettavia seikkoja ovat tavanomaisista poikkeavat tiedot, kuten epätavallisen suuret tai pienet lukuarvot, epäloogisuudet verovelvollisen esittämien ja Verohallinnolla olevien tietojen välillä ja muut vastaavat kriteerit. Ratkaisemisen on perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin. (Uusi 4 mom.)

Muutoin asian automaattiseen ratkaisemiseen sovelletaan, mitä hallintolain 8 b luvussa säädetään. (Uusi 5 mom.)

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään verovelvollisesta, koskee myös tiedonantovelvollista, muuta ilmoitusvelvollista ja verosta vastuussa olevaa.

51 §

Verotuspäätös ja verotustodistus

Verovelvolliselle lähetetään verotuksesta verotuspäätös selvityksineen verotuksen perusteista ja ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta. Selvitykseen merkitään tiedot verovelvollisen tuloista ja varoista, veroista ja maksuista, veronpalautuksesta ja jäännösverosta sekä verovelvollisen yksilöintitiedot ja verotuksen toimittanut viranomainen yhteystietoineen. Verotuspäätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 53 §, sellaisena kuin se on laissa 16/2018, ja
muutetaan 35 §:n 4 ja 5 momentti, 52 §:n 2 momentti ja 55 §:n 1 momentti seuraavasti:

35 §

Myöhästymismaksu

Verovelvolliselle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen 7 §:ssä säädetyllä tavalla ennen myöhästymismaksun määräämistä, ellei verovelvollisen kuuleminen ennen myöhästymismaksun määräämistä ole ilmeisen tarpeetonta. Jos myöhästymismaksua määrätään enintään 200 euroa, on tilaisuus selvityksen antamiseen varattava vain, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos ilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy. Myöhästymismaksua ei määrätä, jos myöhässä ilmoitetulle verolle määrätään veronkorotus.

52 §

Päätöksen antaminen

Verohallinnon on annettava verovelvolliselle päätös 12–15 §:ssä tarkoitetussa asiassa.

55 §

Päätöksen sisältö

Päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen, verovelvollisen yksilöintitiedot, päätöksen perustelut ja tieto siitä, miten asia on ratkaistu. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 35 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulopäivänä ja sen jälkeen alkavalta verokaudelta sekä lain voimaantulopäivän jälkeen päätyvältä 11 §:n 3 momentissa tarkoitettulta verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun.

Ennen lain voimaantuloa päättyneeltä verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veronkantolain (11/2018) 68 § ja 69 §:n 1 momentti ja

lisätään 43 §:ään uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 67 a § seuraavasti:

43 §

Maksujärjestelyn edellytykset

Verojen maksujärjestelyyn ryhtymistä koskeva asia voidaan ratkaista automaattisesti, jos hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetyt asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät. Maksujärjestelyyn ryhtymistä koskevassa asiassa ei sovelleta hallintolain 53 f §:n 1 momenttia. Jos luonnollinen henkilö esittää pyynnön maksujärjestelyyn ryhtymisestä Verohallinnon sähköisessä palvelussa, hän voi samassa yhteydessä vaatia, että asiaa ei ratkaista automaattisesti. Verohallinto voi tällöin ratkaista asian automaattisesti vain, jos pyyntö hyväksytään. Verohallinnon on asian vireillepanon yhteydessä ilmoitettava, että vaatimuksesta huolimatta asia voidaan ratkaista automaattisesti, jos pyyntö hyväksytään.

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

13 luku

Erinäiset säännökset

67 a §

Keskeytysasian automaattinen ratkaiseminen

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 f §:n 1 momentissa säädetään, verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettu keskeytysmääräyksen antamista koskeva asia voidaan ratkaista automaattisesti myös, jos luonnollisen henkilön vaatimusta ei hyväksytä. Asia voidaan ratkaista automaattisesti vain, jos hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät.

68 §

Myöhästymismaksun perimättä jättäminen

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää, että myöhästymismaksuja ei peritä ajalta, jolta veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisista riippumattomien esteiden vuoksi.

69 §

Päätöksen sisältö

Tämän lain nojalla annetusta päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen, verovelvollisen yksilöintitiedot, päätöksen perustelut ja tieto siitä, miten asia on ratkaistu. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 68 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulopäivänä ja sen jälkeen alkavalta oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettulta verokaudelta sekä lain voimaantulopäivän jälkeen päättyvältä mainitun lain 11 §:n 3 momentissa tarkoitettulta verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun.

Ennen lain voimaantuloa päättyneeltä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettulta verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

— — — — —

4.

Laki

ennakkoperintälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 7 a §:n 1 momentti ja 48 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 a §:n 1 momentti laissa 1070/2003 ja 48 §:n 3 momentti laissa 775/2016, sekä *lisätään* lakiin siitä lailla 1225/2006 kumotun 7 §:n tilalle uusi 7 § ja lailla 775/2016 kumotun 32 §:n tilalle uusi 32 § seuraavasti:

7 §

Suorituksen saajaa koskevan asian ratkaiseminen automaattisesti

Poiketen siitä, mitä hallintolain (434/2003) 53 f §:n 1 momentissa säädetään, pidätysprosenttia ja ennakonkannossa maksettavaa veroa koskeva päätös voidaan tehdä automaattisesti sen estämättä, että luonnollinen henkilö ei saa vaatia päätökseen oikaisua.

Asian automaattisessa ratkaisemisessa noudatetaan muutoin, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 f §:ssä säädetään.

7 a §

Päätöksen sisältö

Kirjallisesta päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen, vero- tai maksuvelvollisen yksilöintitiedot, päätöksen perustelut ja tieto siitä, miten asia on ratkaistu. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

— — — — —

32 §

Rekisteröintiä koskeva päätös

Verohallinnon on annettava asianomaiselle päätös ennakkoperintärekisteriä ja työnantajarekisteriä koskevassa rekisteröintiasiassa.

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

48 §

Muutoksenhaku

Muutosta ei kuitenkaan saa hakea päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta ennakkoratkaisu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään perintö- ja lahjaverolakiin (378/1940) uusi 33 b § seuraavasti:

33 b §

Asian automaattiseen ratkaisemiseen sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 f §:ssä säädetään.

Sen lisäksi, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 f §:ssä säädetään, perunkirjoituksen toimittamisajan pidentämistä koskeva asia voidaan hallintolain 53 f §:n 1 momentissa säädetystä poiketen ratkaista automaattisesti myös, jos luonnollisen henkilön vaatimusta ei hyväksytä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

ajoneuvoverolain 22 ja 45 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 22 ja 45 §, sellaisena kuin niistä on 45 § laissa 1065/2014, seuraavasti:

22 §

Verolipun tiedot

Verotuksen toimittamisessa käytettyjen tietojen ja veron suorittamiseksi tarpeellisten tietojen lisäksi verolippuun voidaan merkitä tiedot samasta ajoneuvosta aikaisemmin suorittamatta olevista ajoneuvoveroista, niille laskettavista viivästysseuraamuksista sekä siitä, kenelle vero on näiltä ajoilta maksuunpanttu. Verolippuun merkitään myös verovelvollisen edeltävältä verokaudelta kannettavaksi tai palautettavaksi siirrettyjen verojen määrä. Verolippuun sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Verolippuun ei sovelleta hallintolain 44 ja 45 §:n säännöksiä.

45 §

Veronkorotus

Jos verovelvollinen on ilman pätevää syytä antanut asiakirjan tai muun tiedon puutteellisena, erehdyttävänä tai vääränä ja menettely on ollut omiaan aiheuttamaan sen, että verovelvolliselle olisi voinut jäädä veroa maksuunpanematta tai veroa olisi palautettu liikaa, maksuunpannaan veronkorotusta vähintään 100 euroa mutta enintään 2 000 euroa.

Jälkiverotuksena maksuunpantavaa veroa voidaan korottaa enintään kolminkertaiseksi, jos verovelvollisen menettelyä veron välttämiseksi voidaan pitää törkeänä.

Korotuksen suuruutta määrittäessä otetaan huomioon menettelyn moitittavuus, toistuvuus ja muut näihin rinnastettavat seikat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Veronkorotus määrätään lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2024.

7.

Laki

tullilain 88 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään tullilain (304/2016) 88 §:ään uusi 5, 6 ja 7 momentti seuraavasti:

88 §

Oikaisuvaatimus

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 e §:n 4 momentissa säädetään, tulliverotusta koskeva muun asianosaisen kuin tulliasiamiehen oikaisuvaatimus, jossa esitetään uusi vaatimus tai uutta selvitystä, voidaan ratkaista automaattisesti, jos vaatimus hyväksytään. Oikaisuvaatimuksen automaattinen ratkaiseminen edellyttää lisäksi, että hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät.

Edellä 5 momentissa tarkoitettu oikaisuvaatimus voidaan kuitenkin ratkaista automaattisesti vaatimuksen mukaisesti myös, jos oikaisuvaatimus on Tullin riskiarvion perusteella ilmeisen aiheellinen. Riskiarviossa huomioon otettavia seikkoja ovat tavanomaisista poikkeavat tiedot, kuten epätavallisen suuret tai pienet lukuarvot, epäloogisuudet verovelvollisen esittämien ja Tullilla olevien tietojen välillä ja muut vastaavat kriteerit. Ratkaisemisen on perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin. (Uusi 6 mom.)

Muutoin asian automaattiseen ratkaisemiseen sovelletaan, mitä hallintolain 8 b luvussa säädetään. (Uusi 7 mom.)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

kiinteistöverolain 22 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistöverolain (654/1992) 22 §:n 4 momentti ja 24 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 22 §:n 4 momentti laissa 19/2018 ja 24 §:n 2 momentti laissa 1087/2005, seuraavasti:

22 §

Verotuksen toimittaminen

Verotuksessa noudatettaviin yleisiin periaatteisiin, asioiden yhdessä käsittelemiseen, kuulemiseen, asian automaattiseen ratkaisemiseen ja päätöksen perusteleamiseen sovelletaan, mitä niistä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

24 §

Verotuspäätös

Verotuspäätökseen merkitään verovelvollisen yksilöintitiedot ja verotuksen toimittanut viranomainen yhteystietoineen, kiinteistöt, joista verovelvollisen on suoritettava veroa, näiden kiinteistöjen arvot sekä suoritettavan veron määrä. Jos rakennus sijoittuu 12–14 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin, myös tämä merkitään verotuspäätökseen. Verotuspäätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

autoverolain 65 ja 67 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (777/2020) 65 §:n 1 momentti ja 67 §:n 1 momentti seuraavasti:

65 §

Verotuksessa noudatettavat yleiset säännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, verotusmenettelyyn sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, 26 §:n 1–4 ja 6 momentissa sekä 26 a, 26 c ja 26 f §:ssä tai niiden nojalla säädetään verotuksen yleisistä menettelysäännöksistä.

67 §

Päätöksen sisältö ja perusteleminen

Päätöksestä on käytävä ilmi verovelvollisen tai hakijan yksilöintitiedot, tieto siitä, miten asia on ratkaistu, päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen ja ohjeet siitä, miten päätökseen voidaan hakea muutosta. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

tonnistoverolain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tonnistoverolain (476/2002) 31 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 31/2018, seuraavasti:

31 §

Verotuksen toimittaminen

Tonnistoverotus toimitetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 3 §:ssä tarkoitettua verovuodelta. Verotuksen toimittamiseen, asian automaattiseen ratkaisemiseen, verotuksen päättymiseen, täydentävään verotuspäätökseen, verotarkastukseen, verotuksen oikaisuun, veronkorotukseen, myöhästymismaksuun, jäännösverolle määrättävään ja veronpalautukselle maksettavaan korkoon ja seurannaismuutokseen sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia, veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995) sekä veronkantolakia (11/2018). Tonnistoveron kanton, perintään ja palauttamiseen sovelletaan veronkantolakia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

arvonlisäverolain 175 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 175 §, sellaisena kuin se on laissa 529/2010, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

175 §

Verohallinnon on annettava asianomaiselle päätös rekisteröintiä ja 13 a §:ssä tarkoitetun verovelvollisuusryhmän muodostamista ja purkamista koskevassa asiassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21.2.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tarja Filatov sd (osittain)
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Katri Kulmuni kesk (osittain)
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Sari Multala kok
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Iiris Suomela vihr
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (osittain)
varajäsen Inka Hopsu vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen